

OBSAH

1. ÚVOD 7

2. STŘEDOVĚKÉ ESTETICKÉ CÍTĚNÍ 13

- 2.1 Estetické zájmy středověkých lidí 13 // 2.2 Mystikové 15 //
2.3 Sběratelství 24 // 2.4 Užitečnost a krása 29

3. KRÁSNO JAKO TRANSCENDENTÁLIE 31

- 3.1 Estetické nazírání vesmíru 31 // 3.2 Transcendentálie.
Filip Kancléř 34 // 3.3 Komentáře k Pseudo-Dionysiovi 36 //
3.4 Vilém z Auvergne a Robert Grosseteste 37 //
3.5 „Summa fratris Alexandri“ a Bonaventura 39 //
3.6 Albert Veliký 41

4. PROPORČNÍ ESTETICKÉ TEORIE 45

- 4.1 Antická tradice 45 // 4.2 Hudební estetika 46 //
4.3 Chartreská škola 50 // 4.4 „Homo quadratus“ 52 //
4.5 Proporce jako umělecká norma 55

5. SVĚTELNÉ ESTETICKÉ TEORIE 61

- 5.1 Záliba v barvě a světle 61 // 5.2 Optika a perspektiva 65 //
5.3 Světelná metafyzika: Grosseteste 67 //
5.4 Bonaventura 69

6. SYMBOL A ALEGORIE 72

- 6.1 Symbolický vesmír 72 // 6.2 Nerozlišenost symbolismu
a alegorismu 77 // 6.3 Metafyzická pansemióza 80 //
6.4 Biblický alegorismus 84 // 6.5 Encyklopedický
alegorismus 89 // 6.6 Univerzální alegorismus 93 //
6.7 Umělecký alegorismus 95 // 6.8 Tomáš Akvinský
a zánik alegorického vesmíru 99

7. PSYCHOLOGIE A GNOZELOGIE ESTETICKÉHO NAZÍRÁNÍ 107

- 7.1 Subjekt a objekt 107 // 7.2 Estetický cit 108 //
7.3 Psychologie nazírání 111 // 7.4 Estetické nazírání u Tomáše
Akvinského 113

8. TOMÁŠ AKVINSKÝ A ESTETIKA ORGANISMU 118

- 8.1 Forma a substance 118 // 8.2 „Proportio“ a „integritas“ 120 //
8.3 „Claritas“ 127

9. ROZVOJ A KRIZE ESTETIKY ORGANISMU 129

- 9.1 Ulrich ze Štrasburku, Bonaventura a Raimund Lullus 129 //
9.2 Jan Duns Scotus, Vilém Ockham a lidské individuum 131 //
9.3 Němečtí mystikové 136

10. RŮZNÉ TEORIE UMĚNÍ 138 //

- 10.1 „Ars“ jako teorie 138 // 10.2 Ontologie umělecké formy 141 //
10.3 Svobodná a služební umění 143 // 10.4 Krásná umění 145 //
10.5 Druhy poetiky 149

11. UMĚLECKÁ INVENCE A DŮSTOJNOST UMĚLCE 152

- 11.1 „Infima doctrina“ 152 // 11.2 Básník „theologus“ 153 //
11.3 Exemplární idea 155 // 11.4 Intuice a cit 159 //
11.5 Nová důstojnost umělce 162 // 11.6 Dante a nové
pojetí básníka 164

12. PO SCHOLASTICE 172

- 12.1 Praktický středověký dualismus 172 // 12.2 Struktury
středověkého myšlení 174 // 12.3 Estetika Mikuláše
Kusánského 179 // 12.4 Novoplatonský hermetismus 184 //
12.5 Astrologie versus prozřetelnost 190 //

12.6 Sympatetičnost versus „proportio“ 192 //
12.7 Talisman versus modlitba 195 // 12.8 Estetika jako
životní norma 197 // 12.9 Umělec a nový výklad textů
a světa 200 // 12.10 Závěry 202

POZNÁMKY 207

PRAMENY A LITERATURA 213

REJSTŘÍK 225

